

heder, og det er at give en provisorisk eller foreløbig Lov, og i det femte Afsnit, hvor Rigsdagens Bivirkomhed og Nødtidigheder omhandles, og det er at bevilge Finantsloven, men i dette Afsnit staar der Intet om, at der kan udkomme en foreløbig Finantslov. Jeg maa derfor antage, at den provisoriske Finantslov ligger uden for Grundloven, og dette er jo ogsaa i Grunden erkjendt af den ærede Minister selv, saa vidt jeg har forstaaet ham, derved, at man har villet vende tilbage til regelmæssige Tilstande. Jeg tror, at det Sted, hvor man skal tale om Ministeriets Ansvarlighed for en saadan Myndighedsbrug, er under en Ministeransvarlighedslov. Der vil jo komme i alt Fald inden saa Nar det Tidspunkt, da det foreligger i Folkethinget, om det nuværende Ministerium har paadrøget sig noget Ansvar ved denne Lov, eller ved at tilraade og underskrive den kongelige Beslutning af 4de April 1877 og ved at skjøde den østjydske Jernbane, eller, man kalder det maaske Jernbaner, jeg veed det ikke saa nøje, og ved, at bevilge Penge til Bestindien, og det maatte da være hensigtsmæssigt at have en Lov herom, ikke blot for Folkethinget med Hensyn til Brugen af sin Anklagemyndighed, men ogsaa for Rigsretten. Jeg tror, at denne Domstol vil staa sig bedst ved som Grundlag for sine Domme at kunne paaberaabe sig Lovbestemmelser. Man vil i disse to Domme, som vi i den sidste Tid have faaet fra Rigsretten, forgjæves søge om Lovbestemmelser. Man finder ikke Andet her end et Skjøn, og i den Sag, som angik Ministrene Hall og Worsaae, var der flere Skjøn. Jeg tror ikke, at det er ganske heldigt. Det fører naturligvis til, at det Hele ikke bliver Andet end et politisk Skjøn, men ikke nogen lovbegrundet Dom. — Jeg maa med Hensyn til § 21 fremhæve, at jeg deri har holdt mig fuldstændig til Grundloven ved aldeles at overlade det til Rigsretten at afgjøre, om en Udgift har Hjemmel i Grundloven. Jeg tror ikke, at Rigsretten kan forlange mere. Jeg tror, at det er en nødvendig Følge af Grundlovens Sætning, at Ministrene uden Hjemmel ikke maa afholde nogen Udgift, uden at den er bevilget i Finantsloven eller en Tillægsbevillingslov. Saa længe det staa i Grundloven, mener jeg, at Rigsretten bør af vedkommende Ministre kræve enten Lovbevilling eller i alt Fald andre Oplysninger, som gjøre, at han ikke har været pligtig til at søge Bevilling, og derfor mener jeg med Hensyn til den sidste Rigsretsdom af 4de Oktober 1877, angaaende de forhenværende Ministre Hall og Worsaae, at der Intet er at sige paa denne Rigsretsdom, for saa vidt den første Afdeling angaar, nemlig den Sum, som skal være brugt udover Loven af 1870 — det var omtrent 150,000 Kr. — thi Rigsretten kom til det Resultat, at efter tidligere Vedtagelser i Rigsdagen havde Kultusministeren Raadighed over en Del af Læse- og Indtægter og kunde anvende dem efter sit Skjøn.

Derfor frisaandt man med Hensyn til dette; men naar det med Hensyn til det andet Punkt, at Minister Hall havde undladt at begjære Bevilling af Rigsdagen paa en Tid, da denne var sammen, og han skulde bruge Pengene, skjønnes, om Ministeren havde kunnet forudsætte at faae Efterbevilling, og naar Rigsretten siger, at den mener, at han kunde have en Udfigt dertil og derfor undlod at gaa til Rigsdagen, saa forekommer det mig uforeneligt med den Forskrift, som paabyder, at der skal være Bevilling til en Udgift, thi om en Minister har Udfigt til at faae en Efterbevilling eller ikke, det er ikke det Samme som at faae en Bevilling. Det forekommer altsaa mig, at denne Rigsretsdom i høi Grad opfordrer til at søge Klarhed om, hvad der skal kunne indrømmes Rigsretten, naar den vil frifinde en Minister for Udgifter, hvortil der ingen Bevilling er; thi det staar fast ved denne Dom, at Minister Hall ikke havde nogen Bevilling. — Jeg bemærkede før, at Embedsfortabelse ikke er medtagen blandt Straffene, jeg maa nemlig antage, at Embedsfortabelse ikke er passende som en Straf for en Minister eller for et Ministerium, hvis der er flere under Tiltale. Jeg tror, at Rigsdagen altid maa anse sin Indflydelse for at være saa stor, at den Minister, som er domfældt af Rigsretten, ikke mere kan vise sig i Rigsdagen, i alt Fald ikke paa det Program, hvorpaa han er kommen ind for Domfældelsen, og jeg mener endvidere, at en Anklage af Folkethinget mod et Ministerium maa forudsættes at have den Styrke i den offentlige Mening, at et saadant Ministerium, selv om det ikke blev domfældt, maatte fortrække. Det er jo ogsaa forudsat i den grundlovgivende Rigsforsamling, at et Ministerium, der ikke har sin Støtte i Rigsdagen og da ogsaa i Folkethinget, ikke kan have sin Plads. Af samme Grund er det undladt at anføre Noget som helst om Embeds suspension i Loven. — Svad endelig angaar Slutningen om Forældelsen, da er det jo en Bestemmelse, som ikke har nogen væsentlig Betydning og som meget godt kan gives en anden Udfattelse.

Conseilspræsidenten (Estrup): Da dette Lovforslag for 3 Nar siden forelaa til Behandling her i Thinget, udtalte jeg fra denne Plads som Regjeringens Anskuelse, at det under de daværende Forhold vilde være umuligt, at gennemføre nogen Lov om Ministeransvarlighed, og som Følge deraf ansaa Regjeringen det for umuligt at forhandle om et saadant Lovforslag. Skjøndt jeg ikke anser Forholdene nu for gunstigere for Gjennemførelsen af Lovforslaget, inædere det Modsatte, saa kan jeg dog ikke andet end erklære, at en videre Forhandling deraf vil kunne have sin Nytte, ikke alene fordi det vilde bidrage til at klare Begreberne om, hvad der overhovedet kan indføres i en Ministeransvarlighedslov, men ogsaa fordi jeg holder mig overbevist om, at en